

Vroegste bewoning

Wanneer de eerste menselijke jagers deze streken hebben bezocht en wanneer de vroegste bewoners zich hier hebben gevestigd, is niet bekend. Dat ze er al ver voor het begin van onze jaartelling waren, staat wel vast aan de hand van gevonden vuurstenen werktuigen en scherven. Maar of ze alleen op de hogere gronden woonden of juist bij de vruchtbare beekgronden of zelfs in de moerassen, is niet meer na te gaan.

Vuurstenen werktuigen uit de prehistorie.

Onze kennis over de vroegste bewoning wordt eenzijdig beïnvloed doordat vooral op de hogere zandgronden hun overblijfselen zijn te vinden in de vorm van grafheuvels. Het zijn de enige in het landschap zichtbare monumenten uit de prehistorie.

Het vak archeologie is zo ongeveer ontstaan bij het opgraven van grafheuvels en andere grafmonumenten, zoals hunebedden of piramiden. In de begintijd gebeurde dat bepaald niet met de meest zorgvuldige methoden, en waren de onderzoekers lang niet altijd wetenschappers. Grafheuvels waren vaak geheimzinnige locaties die een rol speelden in plaatselijke verhalen over spoken en/of verborgen goudschatten. Veel grafheuvels zijn dan ook uit nieuwsgierigheid of hebzucht ten prooi gevallen aan illegale opgravingen.

In Nederland zijn grafheuvels ongeveer overal op de zandgronden te vinden. Ze stammen uit een lange, prehistorische periode die de (late) steentijd, de bronstijd en de ijzertijd omspant, dus zo'n 20 eeuwen tot aan het begin van onze jaartelling. Op het grondgebied van de gemeente Lochem zijn de meeste grafheuvels gevonden rondom Gorssel, maar vrijwel allemaal zijn ze inmiddels verdwenen.

In het huisarchief van Verwolde is een kaartje uit 1836 gevonden, waarop grafheuvels zijn aangegeven

- *bij het erve de Klembergen te Epse ,*
  - *bij het erve de Haar te Gorssel,*
  - *bij het erve de Kap te Gorssel,*
  - *bij het erve Springop te Eefde,*
  - *bij het erve Esterholt aan de weg van Eefde naar Dorth,*
  - *"bij het kruispunt der kunstwegen Eefde-Almen en Almten-Harfsen"*
- en*
(vermoedelijk) bij de erven Kuiper en Scholthof in Kring van Dorth .

Grafheuvel in het Hassinkbos, ten zuiden van Epse.

In September 1925 werd een grafheuvel ontdekt bij afgravingen in het Loobosch bij het erve Boschloo te Gorssel. De toen te voorschijn gekomen urnen werden helaas allemaal stuk gestoten. Ook tussen Almen en Eefde, bij de kruising van de Mastlerweg en Almenseweg, bevonden zich grafheuvels. De grootste daarvan werd in de volksmond de "soepkaetel" genoemd. Uit onderzoek door de Dienst van Oudheidkundig bodemonderzoek uit 1938 is gebleken dat deze grafheuvels gedateerd moeten worden in de IJzertijd (700 jr v.Chr). Naderhand is aan de overkant van de Almenseweg een urnenveld ontdekt uit de late ijzertijd.